

Predikan av Solveig Högberg - Tredje söndagen efter Trettondagen – 2025

Jesus skapar tro

Jesaja 45:22-24

Galaterbrevet 2:16-21

Johannesevangeliet 4:27-42

Jag vet inte hur ni har det när ni läser bibelberättelser.

En del berättelser är säkert kända för de flesta av oss, vi har hört dem förr. Andra kan säkert kännas som helt nya.

Jag tror att berättelsen om kvinnan vid Sykars brunn är en ganska känd berättelse. Vi hörde första delen förra söndagen.

Det som är så spännande när vi läser Bibeln är att vi kan upptäcka olika saker vid olika tillfällen. Det kan vara olika saker som vi förstår eller olika vinklingar av berättelsen som vi känner angår oss och talar till oss.

Därför är ju evangeliet hela tiden nytt. Det kan vara välkänt för oss men ändå ständigt komma med nya, överraskande budskap.

När jag förberedde den här predikan blev det ett ord som var som ett tema för mig: ”Omstart”. Det ordet får hjälpa oss genom predikan.

Jesus har varit i den södra delen av Israel, som kallas Judéen, där bland annat Jerusalem och Betlehem låg.

Nu skulle han ge sig av till den norra delen av landet; Galiléen med bland annat Kapernaum, Nasaret och Galileiska sjön.

För att komma dit valde Jesus att gå den närmaste vägen genom den mittersta delen av landet; Samarien.

Normalt undvek judarna att gå den vägen. Bakgrunden till det var att mer än sjuhundra år av religions- och rasfördomar hade skapat en klyfta mellan judar och samarier.

Vi ska inte gå in på varför det blivit så, vi kan bara konstatera att historiska händelser och motsättningar kan skapa problem för oändlig tid framöver och för människor som inte alls har varit inblandade i det som hände.

Så kan det vara för oss också. Vi är bärare av tänkesätt, vanor och fördomar som vi har övertagit, utan att fundera över varför det är så.

Ibland skulle vi ha gott av att tänka över våra självklarheter och revidera det som vi tar för givet.

På sin vandring behövde Jesus och lärjungarna rasta och stannade till i den lilla staden Sykar och han satte sig ned vid stadens brunn.

Till brunnen kom en kvinna, mitt på dagen, för att hämta vatten, det gjorde ingen annan. Då var det för varm, då vilade man.

Att hon kom mitt på dagen handlade säkert om att hon hade hittat ett sätt att leva för att klara av sin svåra livssituation, med de stämplor hon hade, stämplor som fått av andra, men kanske också gett sig själv.

Denna kvinna ville ingen möta, hon kunde vara prostituerad, men hon kunde också blivit änka fem gånger och nu levde som ogift. Det enda vi vet är att Jesus säger: ”fem män har du haft och den du nu har är inte din”, resten är våra egna tolkningar och dem kan vi behöva vara försiktiga med.

Hur det än var så hade kvinnan inrättat sitt liv efter de förutsättningar hon hade i sin livssituation, hon hade valt att leva så osynlig som möjligt. Men inte nog med att hennes liv ställt till det för henne. Hon levde också med oket av att vara kvinna. Det fanns till exempel en judisk bön där man bad: ”lovad vare du Herre.... som inte har skapat mig till kvinna”.

Jag tror att vi kan, antingen vi är män eller kvinnor, känna igen oss i en del av kvinnans handlingssätt. Ibland är det enklare att inordna sig under de förutsättningar som råder och hitta ett sätt att klara av dem än att våga bryta mönster och välja ett nytt förhållningssätt.

Det kostar något att göra en omstart, det får konsekvenser. Men det får också konsekvenser om vi väljer att bara följa de väl upptrampade stigarna. Eller följa med strömmen. Kvinnan valde omstarten. Kanske ännu omedvetet och i vart fall helt okunnig om vilka konsekvenser detta skulle föra med sig.

När Jesus genomsådde henne och visste allt om henne var det något väldigt annorlunda, det var något gott! Det kom ingen dom. Istället för att sära helade han. Det var ofarligt att han visste allt om henne för han ville henne väl. Nu blev det viktiga för henne, som tidigare undvikit sina grannar, att möta så många som möjligt för att få berätta vad hon varit med om. Hon som tidigare säkert hade tigit om de män hon mött i sitt liv kunde nu med frimodighet utbrista ”Kom så får ni se en man som sagt mig allt jag har gjort.”

Hon insåg läget och kunde översätta det till handlingskraft. De moraliska problem hon var stämplad med kom i bakgrunden och hon kunde ana att det var den Messias man väntat på som stod framför henne och han skulle ju komma som lösningen på alla problem. Det vill hon berätta om. Det gjorde hon utan att ha hela bilden klar för sig eller skydda sig för eventuella konsekvenser. Mötet med Jesus gav hennes liv en omstart och då blev det viktigaste av allt för henne att få berätta om sitt förunderliga möte med Jesus.

Hennes handlande kom också att betyda att många kom till tro på Jesus. För kvinnans grannar som lyssnade på henne betydde det också en omstart i livet. Hur den såg ut, vad man lämnade vet vi inget om. Men ett vet vi och det är att de kom till tro på Jesus, då blir detaljerna oväsentliga, då får man något annat än tidigare att fokusera på.

Vilket föredöme denna kvinna kan vara för oss. Vi får också inse läget och översätta det i handlingskraft.

Vågar vi erkänna hur vi har det och satsa på en omstart? Nu menar jag inte att varje omstart behöver vara lika radikal som den var för kvinnan, men det betyder något att stanna till och funder över hur nästa steg ska se ut.

Traditionen berättar att kvinnans omstart kostade något. Medeltida helgonberättelser berättar att hon led martyrdöden för att ha kommit till tro på Jesus och berättat om att han var Kristus, den utlovade som man så länge väntat på.

Kvinnan gjorde en omstart.

En del av Sykarsborna fick göra en omstart.

Men evangelietexten berättar också om att lärjungarna fick göra något av en omstart.

De hade under tiden som Jesus mötte kvinnan varit inne i staden för att köpa mat. Nu bjuder de Jesus att äta men han är inte intresserad av det ”Jag har mat att äta som ni inte känner till”, säger han.

De funderar i sina vanliga tankebanor ”vem kan ha gett honom mat under tiden vi var borta?”. Då hjälper Jesus dem att bryta mönstret och försöker att visa dem att det finns annat än den fysiska maten som är viktigt.

”Min mat är att göra hans vilja som har sänt mig”, säger Jesus.

Också det är en utmaning till oss idag. Vad är Jesu vilja för ditt och mitt liv i dag och hur fullföljer vi den?

Omstart behöver inte enbart betyda en ny livsriktning. Omstart kan också innebära ett nytt sätt att se på det som händer och förstå skeenden och ha en förmåga att tolka det som händer i människors liv.

Jag har vid några tillfällen under predikan antytt att omstart också är nödvändig och möjlig för oss. Det är en utmaning för oss att inse läget och översätta det till handlingskraft i våra liv.

Hos Jesus kan vi möta sanningen om oss själva. Men inte som ett grymt avslöjande, utan som en ömsint omsorg.

Jesus säger också till oss ”jag vet hur er verklighet ser ut, antingen ni vill kännas vid den eller inte. Men er erfarenhet, er verklighet hindrar inte mig från att möta er”.

Jesus känner och läser djupet i vår längtan, vår skuld och våra brister. Han bygger en bro över det till gemenskap med sig själv.

Vågar vi ta det på allvar så ligger det också en gåva i det.

I den gammaltestamentliga texten läste vi ”Blott hos Herren finns seger och styrka”.

I episteltexten läste vi ”Det är Kristus som lever i mig”.

I den tilliten vågar vi inse läget, göra en omstart och leva med ett frimodigt handlingsätt för trons grund finns i Kristus.

BÖN:

Gud, kom och genomskåda oss med din kärleksfulla blick. Låt ditt ljus lysa till helande i våra mörka vrår. Lyssna till oss när vi försöker säga det som är sant om våra liv och på något plan vill göra en omstart. Låt oss få vara dina och låt oss lita på att du är vår Gud. Amen.